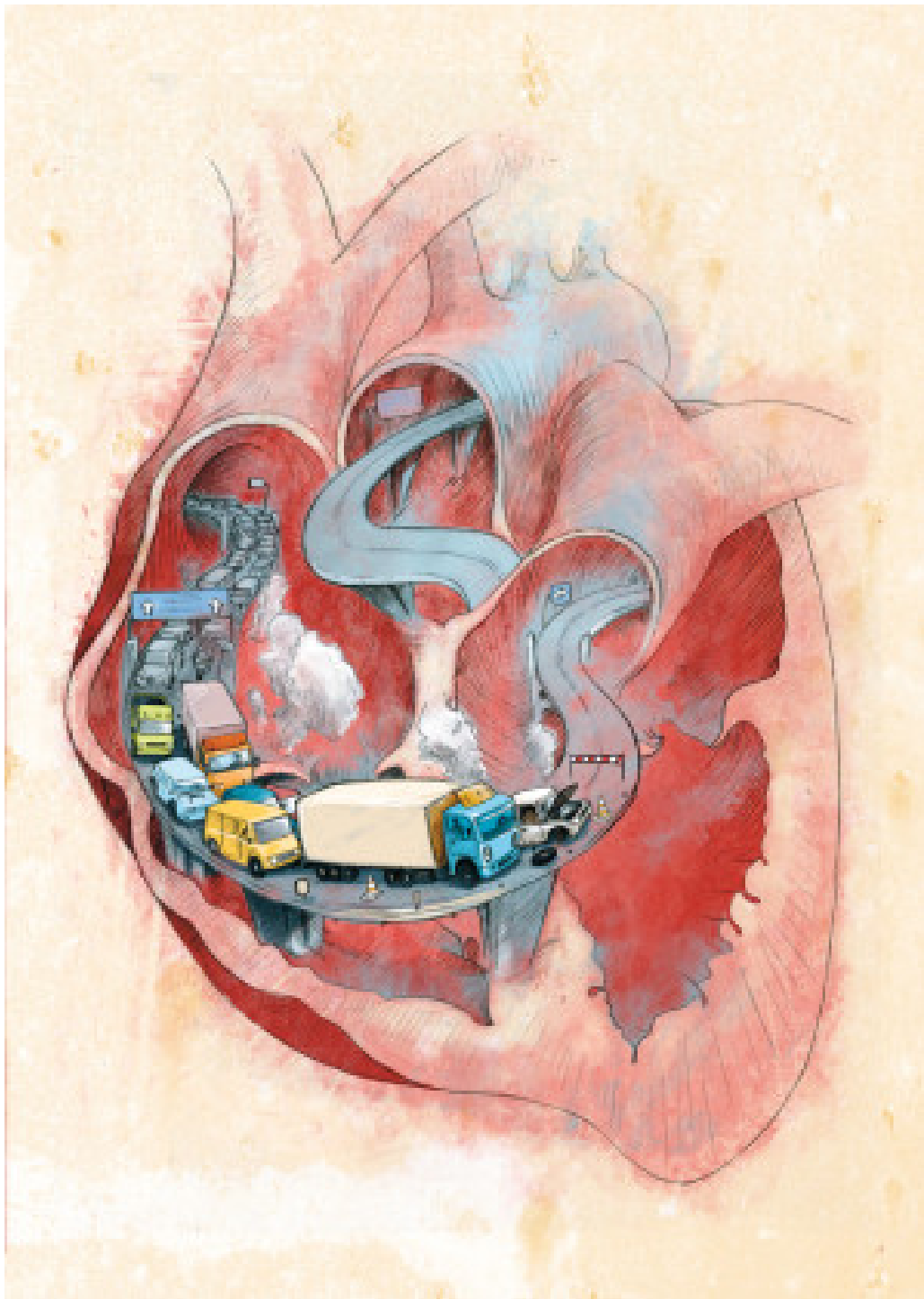

Luftforurensning koster mange liv og mye penger

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KETIL SLAGSTAD

Tidsskriftet

Svevestøv i luften øker risikoen for mange sykdommer og fører til store kostnader for samfunnet, viser ny studie.

Illustrasjon: Science photo library / NTB scanpix

Luftforurensning er assosiert med økt dødelighet og sykkelighet, blant annet hjerte-kar- og lungesykdom. I en ny studie ble helseopplysninger om innleggelser rapportert til Medicare, det amerikanske helseforsikringssystemet for eldre, i perioden 2000–12 analysert (1). Over 95 millioner innleggelser ble koblet mot grad av luftforurensning i områdene der personene befant seg.

Studien bekreftet tidligere observerte sammenhenger mellom mengden svevestøv, dvs. støv med aerodynamisk diameter mindre enn $2,5\ \mu\text{m}$, og risiko for bl.a. hjertesvikt, hjerteinfarkt, kols og lungebetennelse. Man fant også en sammenheng mellom svevestøv og sepsis, væske- og elektrolyttforstyrrelser og akutt nyresvikt: Per $1\ \mu\text{g}/\text{m}^3$ økning i kortidseksponering for svevestøv var det en årlig økning på 2 050 sykehusinnleggelser, 237 dødsfall ved utskrivelse,

rundt 12 200 dager i sykehus og 31 millioner amerikanske dollar i økte behandlingsutgifter samt et tap av 2,5 milliarder amerikanske dollar knyttet til økt dødelighet.

– Denne studien viser at selv små økninger i luftforurensning medfører store kostnader pga. sykehusinnleggelser og helsetap. Dette er første gang at små økninger i luftforurensning av kort varighet blir knyttet til økning i sykehusinnleggelser for mange sykdommer, bl.a. sepsis og nyresvikt, sier Anette K. Bølling, seniorforsker ved Seksjon for luft og støy ved Folkehelseinstituttet.

– Funnene samsvarer godt med Verdens helseorganisasjons anbefalinger om at nivået av fint svevestøv ikke bør overstige $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i døgnet, sier Bendik Brinchmann, som er lege og forsker ved samme avdeling som Bølling.

– Studien er særlig relevant for Norge, hvor nivåene av svevestøv er relativt lave. Studien er viktig for debatten om tiltak for å senke nivåene av svevestøv i norske byer, men foreløpig er det ikke gjort liknende beregninger for Norge, sier Brinchmann.

LITTERATUR

1. Wei Y, Wang Y, Di Q et al. Short term exposure to fine particulate matter and hospital admission risks and costs in the Medicare population: time stratified, case crossover study. *BMJ* 2019; 367: l6258. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 1. mars 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0007
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 20. mars 2026.